

Pierwszy Kieligi, Szosty Część.

311
Zobawienia Bożego / iż mu śmiać w tym nápoju jest zgotowaną
wojszawą ten Kubek z trucizno od tego slugi swego / położil go
przed sobą / nic nie dając znak po sobie o nim / że on poznal by bę tru-
cizna w tym Kubku / atym czasem postał przed siebie przedniego
Bych ludzi onego Miasta / miedzy którymi byli i ci którzy te truci-
zne onemu nágotowali / których jednak Biskup Święty niedźwied-
zionował z wielka pokora mówi do roszystkich. Co się nam robi-
ć / kiedy mnisie Juliana pokornego potrzeba otruć / y zgłosić z tą
świętą przed cośmi ten Kubek śmierci pije w przed pro-
tego świata? Oto przed cośmi ten Kubek śmierci pije w przed pro-
tego pokazaną / y przejegnawą go po trzykroć Palcem swo-
im / mowiec w Imie Ojca / y Syna / y Ducha Świętego / wypil
wojszko / y wiec mu nie żałosz / żadnej molestię by nám niey nico-
szuiet. Co gdy obaczyli / wpadli do nogiego / przeproszat aby dm-
ku winę odpuszcili. In Prato Spirituali.

Święty Ludwik także Beltrandus Sabonu Kaznodzieje-
skiego w Indiach podziemny opowiadał Ewangelia S. tam-
tego grube Poganie wo obiecali przyciąć Matce Chrystusową / i esliby
ten Lud potrajal na sobie / dając mu trucizne potężno / aby to wypil /
y i esliby mu nic nie żałosz: Ktora wojszawę od nich / y Krzyżem
Świętym one przejegnawą wypil / y dugo ja wo sobie trzymając
potym one z siebie wyrzući w postaci rożna / y nic mu nie żałosz.
Ktory Lud Cosmas Morelles in vita ipsius tak wspomina.
Namcum quadam vice in magno numero infideles ad eum
audiendum couenissent, seq; non aliter eius Verbis Credi-
buros dicerent, nisi venenum potentissimum, quod ipsimet
ei propinarent, absq; salutis detimento biberet. Optionem
Sanctus acceptauit, præparatum & porrectum Venenum, fa-
sto signo Crucis, intrepidè hausit, & diu in Corpore rete-
natum, rursus in forma serpentis, euomuit, & sanus in Dei
nominе euasit.

ROZDZIAŁ XI.

Náwälności Morskie y na rzekach ujmierzali.

3463

O Skarbie nigdy nieprzebrany.

312

Zkrat po śmierci Juliana Apostata wielkiego bluźnierce Chry-
stusa Pana / y przedeładownika slugi jego / tak sie było mos-
tze wzburzylo y podniasto ku gorze / iż obrzyna gory wysokie powys-
nosilo / rozumieli Ludzie / iż Bog chciał Świat zatopić / do czego
przestapiło trzesienie ziemie po wody falkim świecie. Pięte jeden Aus-
tor / iż to był znak triumfu Lucypera z swymi przekletymi czara-
ty w piekle / kiedy sie Duże tego nieczeszciliwego Juliana Apostata
ty dostala do piekła: Co widzac Baguzi / obawiając sie zatopie-
nia swego / wcielił sie do świętego Zilariona / który byl na ten
czas w ich Mieście / aby radził o nich / y Pana Boga zanimi przes-
sil. Ktory sedby z wielka gromada ludzi nad eno morze / y wys-
niosły ręce ku onemu morzu / żegnal te Krzyżem świętym restau-
iac mu mocę Chrystusową / aby dalej nie pośpionalo / y na brze-
gu morza na piasku trzy znaki Krzyża świętego wzynił: za którym
iego żegnaniem y modlitwą / tak sie wyniosło ku gorze z wielkim
sumem / iż niepodobna sie wiedzi by bę rzec do wierzenia / y wypo-
wieđenia. A potym pomoli sie same wo sobie wspokoilo. Oczym tak
wspomina Hieronim Święty invita S. Hilacionis. Quia cum
tria Crucis signa pinxit in Sabulo, manusq; contra tende-
ret: incredibile dictu est, in quantam altitudinem intume-
scens mare ante eum itererit, & diu fremens, & quasi ad obi-
cenii indignans paulatim in scipsum relapsum est.

Święty Nicetius Biskup Treuirenski iako Ludownie miedz-
ią náwälność na ledney Krece byrokię y bystry / po której w Bar-
ce s Wielictu od Króla Sigiberta iachal / samym tylko znakiem
Krzyża świętego uśmierzył / z wielkim podziemieniem tych / których
żnim byli w tej Barce / bedaco w wielkim rożyscy niebezpieczęstwie
gdy iuż woda Barba zalewala. Oczym Grzegorz Święty Turona
ski Biskup / to pisze in Lib. de vita Sanctorum Patrum Cap.17.
Regressus Sanctus Nicetius Episcopus Treuirensis a Rege
Sigiberto euectu nauali, obdormiuit. Et ecce commotus
venio fluuius, capit fluuius in excelsa porrigeret, ita, vt pu-
taretur

165

aretus nauis ipsa demergi. Sacerdos autem, ut præfati sumus, dormiens somno neicio quo, ut plerumq; dormientibus euenit, quasi ab aliquo oppressus est. Excitatus vero a suis fecit signum Crucis super aquas, & cessauit procella. Apud Surium Tom 5, 1. Octobr.

ROZDZIAŁ XII,

*Znikiem Krzyża i świętego łańcucha wielkie z jednego miej-
scia na drugie, przez żadnej trudności i pomocy lu-
dzkiej brwany przekonanie.*

Maffeus Lib. 2. Historiarum Indicarum pisięto o Sibiu tym Thomasu Apostole, gdy w Instycy Ewangelie święte opowiedział, nawiązawszy wiele Paganów w Krangamorze, do miary świętej w Koremandeli, począł budować Kościół, lubo od Kasplianow Balwach w iliskich, pod Szagana Króla miał do tego przeskoczyć, w tym czasie się isz Król jedno drzewo niezwykłej wielkości, które Morze na brzeg było wyrzucono dyleśać mil od Miaszta, wiele pragnął go przyprowadzić do swego budowania i pośali swoich rzemieślników z powozami, z linami, z łańcuchami, i wiele Elephantow, ale go z miejscowości ruszyć niemożli, dla tego skoczy wielkości, Apostol tedy święty mówi do Króla, i esli osiągniesz to drzewo na budowanie Kościoła Bogu prawosławnemu, lato to drzewo bez trudności i pomocy którego człowieka do Miaszta przyprowadź. Król słysząc to, zaskoczony był go rozumiał, i napiszając się z niego, żartem mu to pozwolił. Thomas tedy S. Dnia vszych świętych pas, którym był przepasany, i za galasie małe, to drzewo wziął, i do którego dźwignięto, i wszyscy lud z Miaszta byli w średzie, przejrzawszy temu chine znakiem Ewangelii, i zwiastunem one do Miaszta samego przyprowadził, i przed

murami

murdami naleszcimi polożył, i w Ewangelii na tym miejcu śmielny wypo-
stawił, i proroköwał: iż kiedyś się morze do tego miejsca przybliży, i
w brzegi tu swoje postawi, i na ten czas zdalekich Kraju ludzie bią-
li przypłyne, i wiatre świętego Króla on oponiadał otwierają. Co
się spełniło w piłtorg Tysiąca lat, kiedy Lusiancowie tam przylą-
dali, i port swoje otworzyli.

**O Świętym Mieczniku Wissupie dwa przykłady takie cu-
dów czystamp. Jeden wspomina Gregorius Turonensis de Glo-
ria Confess. Cap. 7. Jest drzewo wojownie niedaleko Turonu in
Nobiliacensi pago które był wiele wojownic, i powalił na jednej
drzwi, i wielka przeskoczą molesta podrośnięta, iż musiał ono
przez miejsca przystre obiezdzać. Święty Miecznik wjaliwy się pos-
drośni, to drzewo które już było przeszło napole, przeżegnał
wojsy goźnakiem Ewangelii świętego, postawił go ku gorze, przy drzwi
także, i sam ieden przez żadnej pomocy, i do tego czasu trwało to
drzewo zdrowe zielonym liściem przyodziane, kubo to już było nás-
polu wiele i stary obłupione, które ten autor sam widział, i ones-
mu dobrze się przypierował, iż o sobie świątymi, ten Cud przys-
tym w swoim mniemaniu, iż Probiac skórę tego drzewa, iż zrobia to piliec
w chorobach swoich pomocy dostanawa.**

Drugi Cud tego dosyć słaby jest, iż to drzewo Gośnic jedna
wielka podcięta na niego wpadła, znakiem Krzyża S. precz od-
wrócił, Czego taka jest brońka Historia. Była wiedney Wsi Go-
śnic wiele, Czartowinach wale oficerowana, przy których Chłop-
stwo Paganie niektore swoje nabożeństwa obprawowali, Bardzo
sie frasowali Miecznik Święty na takie bado luźi onych prostych, i
czasu jednego prowadząc ich do Mary Chrystusowej pokazował
im to, iż drzewo to trzeba podcięć i spalić, gdyż niemoże nic flu-
szyć do nabożeństwa. Owiessie nato ieden z nich śmieli, i mowiąc
do Świętego Miecznika, Jeśli ty masz wiedzę w twoim Bogu, kto-
regę chwalisz, myślimi podcięciem to drzewo, a ty gdy poleci Pan
ślemi, i kiedyś je to receptwicie, i zatrzymaj, aby do ziemi niedopra-

Q9

Dla / i w 166

315 Pierwszy Księgi Szosta Część.

Mo / wszyscy drudzy na to sie zgłosili: Ciego gdy sie podbił
Mroczeń Święty, żarł poczeli pędnić ecce Ścianę / tlera gdy
sie iuż nadbyli / żądny wotkliw oeci nibylo, żeróte, ótne na
insie stonemialo przuci / tem z niosiącego Mroczenia świętego po-
postawili przy zgromadzeniu wielkim ludzi, tego u sielsz rojumies-
nia bedac / że go to dzierzo miało przyluc, y zabici. Ale on miaoc
wfnosc wiecka w Bogu bezpiecznie tem stanal / y gdy iuż drzes-
wo leciało na niego / on znok brzyda evetego uczynil taka na
powietrzu przeclinko Drzemu: Dlubno rzecz iż zaraz powstal taki
wicher, który to dzierzo naktorów na te stone kedy Chłopie
drukulac sie bespiecnie stali / y tam na nich wpadlo / y wiulu ich
przytluklo / co prosty on lud pogarsi obaczyszy / takich Cud-
em / porucznoszy sice blsdy Pogarsi w Chryslusa wierni. Te
Historia Święty Paulinus pięknie opisał Lib. 2. de Vita San-
cti Martini wiechami.

Święty Dunstanus i kme wiecka medine / ktora luis leciała
na dol / przez żodney pomocy ludkiey / zronu la na swe miejse
pomročli / y posłanowil / snak brzyda świętego przecin koniecy ucy-
niwozy. Jako otym Osbertius in Vita Sancti Dunstani pisze: Si-
ghum, inquit, Salutiferæ Crucis ruenti machina obiliciens,
eam sine funibus, & sine omni humano conamine, in supé-
riora redire, ac in loco ad quem prius cum magno labore
trahebatur, iacere coegit.

O Świętym Honoracie Klasztoru Sundensislego Opacie/
Święty Grzegorz Lib. 1. Cap. 1. eo pisze: Iż gdy stuka gory/
albo ieden kamicz wiecki barizo / który sie był z gory wysokiey vta-
reli / pod tlera iest Klasztor zmierowany / y leciał prosto na ten
Klasztor / który by był obalil y przytlukl / co gdy ten S. Opat po-
szedzegi / wydiagnansy reke prawor/ ucynil przedcielko niemuzna
brzyda Świętego na powietrzu / nolatac czasto / I E S V S, I E-
S V S, y tak sie on kamicz prawie nantyczym / iakoby na powietrzu
sakrymal / y do tego czasu wiei / iż aby żawsze dciel upiści / brdac
brzegi wszelkley podpory:

Miedzy

O Skarbie miły nieprzebranym,

Miedzy przykladami Cudow Boiski / pisze ieden Author/
den Cud wielce dżowni Miraculo 24. leta R. 1125. Calpus
Król Tatarski / gdz bciel był wkorzenie Chrześcijaan z swego
Krolestwa: ieden z Senatorow lego poradil mu / aby tym Cudem
pozali swoje wiare byd; prawoslawia / co Christus powiedział D-
zień i swym / Matth. 17. mowiąc im: Zjprawde powiadam
was / iż teślib, scie mieli wiare / iako żirno goryczcne / a rzekli
bścile do Gory / y zap i tego miejsca / na tamo mlejsce / tedy ośtar-
pi / y nic was niebedzie niepodobnego. Zgromadził tedy wiśla-
scich Chrześcian / spatalib: Jesliś sti wi Chrystusowu y Boga
gelię tego so prawodluge / Odpowiedzieli mu / iż tak jest / a i nie
ma ż nic pra odhi w żegn i swiecie. Zicas tedy pogroził wijsłim /
iż teślib / do onis dżowniatego niedokazali tego / żebu Gora iedna eto-
ga mu byla nō przekodzie / na roszczenie iż / niezapila na inie
miejse / tedy mi al w ż teli pozałyszc. Ziczym Biskup / y Kasi-
plani / Chrześcianom natiali Post y Mjolit y przes trzy dni/
ab; Chrystus Pas i Hugo i swym wiernym raczył być obrona: O-
znaćmil tedy jednemu H. Popowi nabożnemu / iż miedzy slugami
swoimi wiernemi znadyduie się tu Szwec iede i ślep / na iedno oto /
ktorey godzien jest tego / iż moje tery gorze roszczać aby wzapila nō
inie miejse. Ktorego / gdz znałsonio / lubo spokory swej zbrę-
ni al ż tego czjnic po wiadalo sie byd; wielem grześnibiem: Ale
z ooflużenij sti musial siż tego podigt / gdz mu Biskup roszczal.
Tedy zgromadził sie wiślacy / po iednej seconie staneli Chrześ-
cianie z Krzyzem Etorey z soba mieli / także Król Calpus z swym
ludem podruglego / ktory byli goro iż do zabitia Chrześcian / iż
sliby tego niedokazali. Poblekaław iż tedy on Szwec / ucynil
wprzod Modlitwe / prostsal gorze / aby sie wedlug weley Króle-
w Kier nadrugie miejse przeniosci / y tak sie żeras stalo. Natym
Król Pogarzin widiac taki Cud wielki / przysnal Wiare Święta
Chrześcianisto / byd; prawoslawia / y Chrystus Święty z weselem
zaplakal iż / iż ludzi Poganskich przysią.

Q92

ROZDZIAŁ

ROZDZIAŁ XIII.

Znakiem Krzyża Świętego Zwierzą frogiego ujski
mialis

Swiety Dionizius śiedź był potępiony / y wyściwiony / nā pożarę
ście Łwoom / iż mu ogień nic nieskodził / które Łwy morzonę
pietkowej głodem ; A gdy Łwi z wielkim pedem porwali śiedź nie-
go / on prześcierko nim ręcznik znak Krzyża świętego / wyciągnąszy
kunieku mówi : Ty Pannie / któryś zawsze tymże iestes / przysobię
teraz mnie tej wszelkiej mocności te pokaż / któreś wiadomie ludzie tros-
ciu Dantelowi pokazać roczyl : A przypadły do niego te beslie / z po-
kora wpadły do nog jego nic mu nieskodzięc. Suri⁹ Tom. 5. in vi-
ta S. Dionisii Areopag 9. Octobr.

Swiety Sofimas znalezły Marię Święta Egiptijska nad
ruszczą iuż umarła frasorat sie bardzo / iż niemal czym dolu wyko-
pać / aby one w nim pogrzebić ; do Pana Boga tedy wołał / przesac
aby mi sposób pokazać / żeby one jako neyprysie my mogli po-
grzebić / a oto obeczy Łwa okrutnie wielkiego / na którego widzenie
mołce będąc przerażony / przeszagnal się Krzyżem Świętym : A
przedtem od niej słyszał / iż jednego święta iatty puszczyli by
ona niewidziałas. Lew tedy zatym znakiem Krzyża świętego / z
kilka razy ku ziemi głowa swoja rochnił / tym znakiem dając nā w
znać / aby się nie bał / y owszem / iż kiedy tym sposobem onego pośdras-
wał. Sozim as tedy przysławił się do Lewa / mówi do niego : Jjes
od Boga peflany nā pegrubiecie Ciało świętego / iż kopac
nie mogę / co tedy Bóg tebie testał / to chyn : A zaraż Lew doś
do czaić kopac / y mykopat tek głeboki i wielki / jako było potrąbō.
Jako tēs niekiedy dnia Łwinia podewante Ciało świętego Kawla
Kusielnika uczyńlis stotych byl Bóg z balic⁹ przesac
misi.

śl. A tēk obadwo Sosymas ze Łwinem tēk misie Święta pos-
łowali / a potym Łwinieko Błotnik ady odfisili głebko pu-
scoskab byl przysiedł. D. Hieronimus in vitis SS. Patrum.
Lib. 1. Cap. 27

O Świętym Gerzymie Opacie / średko te żłobienia przypo-
śmieram / który iż iebnemu Łwinowi pustczy / któremu była drzazga
wielka w stopie nogi wpadła / a nie nā głebki potrobić / on mu to
wyjął / y otēk i niec wycisnął / za to dobrotliwie stużył mu ten
Żłobień tak fragi w Klosterze / y Ośla iego past. A gdy mu tego ośla
powietrzonego ukrebił / iż byl odsiedł daleko od niego / sam po-
tym za Ośla dźwigaj te ciezarzy / które Ośle zwyci byl dźwigać /
to jest / dwie / mode we dżbanach / y infierzeczy. Gdy tedy ten Lew
zgubil Ośla / wrócił sie do Klosteru bardzo smutny do Gerzyma /
glowe się uciążły do hemicie. A rozumiejąc Gerzymus / iż mu ten
Lew zjadł Ośla / mówi do niego : Kedy jest Ośle ? Kedy go po-
dziął : A on stał przednim nadwoch nogach iabo człowiek milcząc /
dno bol patriać : A ziables int Ośla ? Benedictus Dominus.
Co tedy w mnierebil Ośle / to ty teraz za niego będziesz odprowos-
wać : y zaraz każal nā dźwigać mode na sobie wiednym naczyniu
o czerich dżbanach / y byl nā posłużny / także potym y drwali y
inse ciezarzy nōśli.

Jeden żołnierz widząc ten Cud dżibeny / iż Lew tak fraga be-
sła / pracomal poślusny w Klosterze / a rozumiał dla czego / os-
zolił się go / dal tedy tak wiele pieniedzy Klosterowi / aby sobie Oś-
la drugiego kupili / a Lew a wolnym od ciezarów uczyńili / który
gdy luż wolno sobie chodził / odsiedł za Jordan / y podpal onego
Wielbladnika który mu byl Ośla furtiūe porwał / a on prowadził
na trzech Wielbladach psemice do Miasta / mial Ośla onego przy-
sobie ; a gdy obaczył Lew na drodze biegni / obbieżał sy Wielblad-
inem / Ośla : Lew przyszedłsy de Wielbladew / porwał onego stro-
go Ośla / którego mu byl ten żurian ukrai / y poesol sie bardzo
rabotać / onego Ośla ze grzywe z radości posłalac / y przyprawiać
Q. q; bſil go/

319 Pierwszy Kt̄iężi, Szósty Część
dziego / zatrzymał temu Wielbłodowi i p̄znicą oż Klaſtoru ryp-
cacy wſelac ſiż / iżo Ojciec znalaſi / n̄ ktocego roju niało / że go
będzie dali. Gdy tedy ten Starzec Święty Grzegorz obaczył Da-
sta / poznal że Lew nie był winien / ale że mu go było okras-
dżono ; y dał mu Imię Jordan / a potym ten Lew mijał przys-
tym Świętym Starcę wieces niż pieł lat ; A gdy był odjedł Lew
na pušczo / y tam się był zabit / na ten czas umarł Święty Grz-
egorz w niebytności Lewa. Wcześniej ſiż ſie tedy Lew iż po śmierci
iego / pocznić ſukaczykiem Świętego Grzegorza ; A S. Sabbas
cius / ktorym na Przełożenich swoich po ni u naſkapil / mowidz Lewa /
Jordanie / Starzec naſi / iż nas opuścił / przedol do Pana Bogu /
ydawał mu iżać drapieć ſytelego z oru glemi Starcami ; ale Lew
leśc niechciał / ale ryczał po Klaſtorze ſukaczykiem swego Starca. A
nie mogąc go ospołoić / mowidz do niego Sabbatius ; podzi zimna /
iż nam nie dałeś wiary / a obaczył grob iego Lew / iż pochovaly ; y
przyprowadziwszy go nad grob Grzegorza / y po kleszczomby na gro-
bie tego / z placzem mowidz Lew : Oto tu iż pochovaly tego
Dobrodziej Grzegorza. A Lew tym bardziej począł ryczać ; y tlutac
mocno głowę swoje o ziemię / polozyl ſie na grobie iego / y zadechł.
In Vitis SS. Patrum Lib. ro. Cap. 10.

Author tey Historie na koncu to przydał. To ſie w 3ysto-
diale / mōsi / nie żeby Lew miał ou żerozumna : ale że Bog dials
wielbictego Świętego / nietylko z żywota / ale też po śmier-
ci / y po kleszczu nam / iżo pierwoſenu Dobrolicowi / były poſtuſne
bestie / poſtam niezgrzebyle przez niepoſtuſenstwo / y poſi iżcze
nie byl ; Kt̄iu wgnany. Ioan. Mosch. in Praeo Spirituali.

W tei Historie lubo nieczyni ſiż wzmianka o znaku Krzyża
Świętego / ktorymby ten Lew ſrogi był wimierzony / ale tazdy ſie
domyślic moje / że poſtobno nie jeden ſutam przeſignał w Klaſtor-
e / kiedy ſie tazdu ktemu z nim poſkac / albo widzieć przyslo / y
rykiego ſiſec / węglug onych ſiż o Pismi Świętego. Amos 3.
Lew rugiet, quis non timebit? Lew zrybnie / kco ſiż nie zlet nie?

Makary

O Skarbkie wody źródła przebrązowane.

Widary Święty poſi był niezgrzeszyl / Lew tru byli poſtus
fni / zktorych było dwa / ktoryz jedne przes dżenii berwili ſie na pusz-
czę / a na noc do komorki lego przyszedzili / y z nim ſie reklewowaſ
toto ſcierkiem / ſcierko ſcierkiem ſie byl przeſignał Krzyzem S. ioto
ſem na ſie o to rożek al / iżby ſe ſepomniał tego wczynie / gdy te ſi-
ſteria przewil przed niektórymi / to iest / Theophilum / Sergius-
hem / z rogitem / ktory do niego zabłodźiły ſe ſułatec
Kaiu ſien ſiego / zktorego pierwotny Koſticy naſi byli wypędzeni /
mieriac o tym do nich ; Oblitusq; ego miserrimus me signo
Crucis munire, quoniam quidem Sacrosanctæ Crucis
ſignaculum omnem inimici encravat phantasiam. A potym
o drugley poſtusie Sacerdotiſticy powieda ſe ſie trzani potym przes-
ſignal / gdy mewi : Sed hec tunc miser infidias diaboli aduer-
tens, nec Crucis vexillo me muniens , calceos leuaui, & in
ſpeluncam portans faciolo iunxi. Tako kiedy ſezwoli na
grzech / Lew od niego ſerozpouciſkali. Dlugao tym iſt Historia:
Ex S. Hieronymo in Vitis Sanctorum Patrum. Fol. 20.

Kiedy Świętejmu Vitowi poſholeciu nie nieſtobodziłogiem /
Prókrogo byl Cesarsz Dicklegion ręſtawal wrzucić na ſpalenie do pie-
ca obytnisiego Tyran ten bedac wiele ſagniewany kazał kizyptos
wadzic kradzotutnego / ktorygo tyku / ledwie kto mogł zbiereć /
y mowidz Świętego Wita : Czyli tetaz pemoga tobie czary two-
le? A Święty Wit tru odpowie ; Glupi y ſalonny / czemu nienie
dzię / że mie to Bog ſem Jezus Chrystus broni / y teraz z roſkazania
tego / Antol iego ſi nie ekroni : Kiedy ſpuſczonego Lewa na niego / on
bezyni ſpręćin ko niemu znał kryja etiutego / zatem Lew przys-
zedzay do Świętego Wita / wſadł do nog iego / yiezykiem ſwoim
kizał ſiepy iego. Adducto illo , ait ad Sanctum Vitum : Num
etiam hic praualebunt Magicæ artes tue? Sanctus Vitus re-
ſpondit : Infipiens , ſulte , infulse , & ſive ſenu , cur tandem
non aduertis . adesse mihi Dominum meum Iesum Christum
cuius

169

321 Pierwszy Kliegi, Szosa Częst.

Cuius iussu me Angelus eius de penitentia omnibus, & de tuis manibus potentissimè liberabit? Cumq; dimisus esset Leo, Sanctus Vitus signum Sanctæ Crucis edidit in illum, corrigitq; Leo ad pedes eius, porrectaq; lingua lingebat plantas eius, Surius Tom. 3. in Vita Sanctor. Viti, Modesti, & Graelentiae. Junii 15.

Pożałsze byl na polach Miasta Ligiub, do 18 bieżąco okruszony, y wiele głowin, których iakoby wościekły ostatecznie po polach, y około Miasta biegał, a co napotkał, lub byłde, lub człowiek, to ich zbiął y pożerał: Także je kiedy Samu przyszedł z Miasta wypnisz albo rojechać, tedy się każdy musiał, tak iako na swoje przeciętewo nieprzyjacielowi z armata, nă tego Wilka wybierać, pod ten czas przyszedł do tego Miasta Święty Franciszek, a stając tubie narzęczanie Ludu onego Miasta, nă tego Wilka. On ojaliwisi sieli weszeli z Miasta szukać tego Wilka, Kryżem Świętem sie przejednakoszy, y to miał sobie za naszpicezniesią zbroje: Taki Scare Ostatowisko wiele ludzi wyściło, dżac wiadzieć co będzie czynić z tym Wilkiem: a gdy obaczyli, a ono bieży ten Wilk iako pożerający z głoszcząco rozbijającą ku Świętemu Franciszowi, y Gościu uszowi lego, Ktorzy nămienieli ani ląssi w rela do swoich zwartpill o zdrowiu ich, y gdy się iuż przybliżał Wilk do nich, Święty Franciszek oczynił znak Eczyża Świętego rela swoja na powietrzu przeciętewko Wilkowi, y zaraz sie Wilk zatrzymał, y gebes wole zamknął, Przystapioszy tedy do tego Wilka Świętego Święty, mówiąc do niego: Bracie Wilku, w Jmie Chrystusa Pana rozmawiaj z tobą, żebys ani mnie, ani Towarzyszowi memu nie nieskodził, Takiż kierostazanie, Wilk sklonił głowę swoju ku ziemi o połaskiwanie, a Święty Franciszek począł mu Kapitule czynić ląnego, y mówiąc: Bracie Wilku, ty stu wiele złego nabroili, ludziś napsował wiele, y drugidżes pożarli, y dla także rozmistego, dlaczegosz go, biles obrutney smierci iako rozbójnik, roszystwo Miasto năcie się w kierza, y naręczka: Domina Bracie Wilku, je ty potrzebujesz, tedy, tedy oto

O Skarbie nigdy nieprzebranym.

tedy oto ja tobie opatrzej żywiość, aż do kiedyś śmierci, a przeto godzisz się, aby stąd niedział dalej szkodzić niskomu, y by narymiesz za mu żywierscę, Co gdy mu Wile obiecal, pożegnując to znakami głowę swoje sękając wiele rasy, ląpe swoje do relu iego dalioc, po tym rożeznął mu aby szedł z nim do Miasta, y oprosił mu w Miastecie siedzian żywiość aż do śmierci, y tak potym on Wile w Miastecie siedzibie mieszkał, a Miasto mu żywiość opatrowała, y pochalał się w nim ludzie, y pies przedwko niemu nigdy nieszczeni, y kiedy się tuż skorzał ten Wile, y zadręchi, żałowali go, nietak nitemy bestie, iako iż pamiętka Ludu tak wielkiego Świętego Franciszka năsobie reprezentowali, Ktory nie tylko iż taka labowita bestia iakoby w Baranku cielego przemienił, ale też, iż go ta bestia rozumiała, y połuźnaiemu była, co do niej mowili, y oniey roszazowały, Zatem okazało, kiedy się Lub wielki zgromadził do Świętego Franciszka z Wilkiem rozmamiającym, oczynił tedy do nich Eczanie dzisiejsze, pokazując im, że Bog bestie labowite na ludzi przepuścił dla grzechów ich, a iżko daleko bardziej sie mala obawała, ognia pożerającego piekielnego, y zeb w Wilkow piekielnych, Ktorzy nietylko do całego, ale y dusze năwieki grzebniaków zafac y drapać bida, Góreżez opisując te historię leden Author eiusdem Ordinis.

ROZDZIAŁ XIV.

Znakiem Krzyża Świętego Słepych oświecali.

W Athenach Panem Święty Apostoł, iebnego Słepego od urodzenia znakiem Krzyża Świętego przejegnawsho oświecał, y odesiał go do Dzienia swego Świętego Dionizego Arcopagi. Surius Tom. 5.

Baronius Tom. 4. Anno Domini 384. nabyduje to w Historię Damaja Papieża, iż kiedyś śedł z kościołem Matkanskim, po Wile, Świętey, Ktora celebrował na Ołtarzu Świętego Piotra, zaproceszał

Pierwszy Księgi Szosta Część.

gobiegał mu ledn Słupy od trzy na stu lat / Etorego oczy przejęły głaszczy te głowy przydalec / Widać twoją niech die zdrowi / y zaraz przeszczęst.

Był w Martberginie Słupy w Bytikiemu i Miesku dobrze znany imieniem Felix , ten bedac raz y drugi wie śnie napomniony od Boga / aby sedl do Eugeniusza Biskupa / y od niego wztok oczu swoich otrzymal : Pośedl tedy do niego z wielka ufnościa / y przesili go aby oczy jego ślepe zdrowi / y oświecił / Etoremu opowie Biskup . Ta jestem człowiek grzeszny / ale ten który die raczył nas wiedzieć / ten niech die tej zdrowi wedlug widzy twojego / y otwoź oczy oczu twoje . Rzatym gdy przeszczęst znałkiem Krzyża Świętego oczy jego / zaraz świetność oczu swoich od Boga otrzymal . Victor . Lib. 2. de Persecutione Vand.

Ten Cud tak idowny / który S. Eugeniusz Biskup Martbergenii uczynił / wielece trapil Arionom / osobiście Cyrola Biskupa Ariantiego ; czego tedy się wziął ten Cyrolanic dobrego / bedac zażdrość poświadczona / nienawiść jednego zdrowego na oczy / aby się ślepym być zmyślił , dając mu plecione złoty / y aby kiedy on pojedzie przez ulice żeby go przez Mikołajki Boże prosił / aby oczy jego oświecił : Tedy kate swoie kładł ten Cyrola Ariana / natrągo który zmyślał się by dź ślepym / zaraz przespuścił Bogu nia niego ślepote z blaskiem wielka . Grzegorz Turon opisał historię te opisał . Lib. 2. Hist. Franc: Cap. 3. Etore iest eccl.

Widząc ten Cud on Ariangii Biskup Cyrola / iako Eugeniusz Biskup Martbergenii zdrowił ślepego / mazwódręsz / tedy do siebie jednego / takim bledem iako y sam zwiadłonego / mówi : Tela moja tego ślepiec / iż ci Biskupi / (to iest Katholickie wiary) wiele miedzy ludźmi Cudem pokazało / y wobylscy za nim iha mnie ganiędbieli . Usłudzay mie też prośbe w tym co roszczęsia / y daw wobyl mu plecione złoty / śledz / mówi / na ulicy / Etore , my pozbiciemy / y polożymy ręce swoje na oczach / kiedy w przed pojdzie drugimi / zawołaj głosem wielkim mowiąc : Ciebie

Przebłogosławi

O Skarbie nigdy nieprzebrane.

Przebłogosławiony Cyrola naszej Bellgray Biskupie prośbe / aby wyciągnąć na ślepote moje pokazal dźwalej moc swaie / etworej oczy moje / abym światłość Etora straciłem / mogł widzieć . Ten tedy iako go nauczeno / śledząc na ulicy / aby się z Bogiem nasmieć wali / gdy przewodni medle niego / zawołał wielkim głosem . Posłuchaj mie przebłogosławiony Cyrola ; Ślużby mnie Święty Zkapłanie ozy / weycz y na ślepote moje / medzay doświadcze leszarym / których inni ślepi y tredowaci od ciebie doświadczyli / y żami zmarni . Poprzysięgam die przet te moc Etora nasz / abyś mi światłość pożądana przypisocili / albowiem cieślka ślepota jestem na wiedzony (Pieznatac głosiem przewodni , prawde mowili / iż go oslepila jego chciwość / y rozumiał / iż z mocy Boga niesie tego cego przez pieniadze miał się nasmiewać .) Na ten czas Biskup zetetyci / troche na stronie wstopił / iakoby już z mocy swej trutnas pbożać miał / usyniosły prośnośćca y rufie / położył ręce swoje nad oczami tego mowiąc : Weolug misy naszej Etora prawdzie Boga mierząmy / niech nie otworzą oczy twoje . Zaraz iako se nieprasz woć wyrzekli / śmiech obrocił się w placu y zdrowia Biskupa Cyrola odetryła się iawnie : Albowiem tak wielka bolesć oczu tego mizera / nego opanowała / że ledwie ich palcami przycisnąć mogł / żeby się mu nie rospuły .

Naostatek nadzny wolać począł / y mowiąc : Blada manie nadziewam / iż iestem zwiedziony od nieprzyjaciela Zakonu Bojego : Blada manie / iż przez pieniadze dźcialem z Bogiem się nasmiewać / y plecione złoty złotalem / abym takie wysterek popelnil . Do Biskupa tedy mówi : Oto masz złoto twoje / oddaj mi światłość moje / Etora za iżrado twoja straciłem . Was tedy proszę mazdżwalebniejsi Chrześcijańie / niegardźcie mina nedzajm / ale pretko dopomożcie gincemu . Zaprowa albowiem pozałem / że się nietrzeba z Bogiem nasmiewać . Tedy Święci Boży mikołaje / dżiem wzruszeni mowią do niego . Jesli wiersz / iż wobylsce kreszysz się podobne mierzącemu : godz wolał głosem wielkim . Taby nie poterzył

Pierwszy Księgi. Szósta Część.

325 Wierzył Chrystus Syn Bożego / & Ducha Świętego / mieć lebną substancią / y Bóstwo z Bogiem Oycem / niekaw to / co ic dñis pos może / čierpi. R przydał: Wierze Bogę Oycę Wszechmogocęgo. Wierze Syna Bożego Chrystusa Jezusę równego bydzie Oycu. Wierze Duchę Świętego / Oycu / & Synowi spolecznej bydzie substancię / y nospolwiecznego. To oni stysiąc / y teden drugiego sposobu miłością przedziałac / między nimi weszala się święta spora ta / kto z nich na oczach jego / znał błogosławionego Krzyża miał wziąć. Vindemialis & Leontius Eugeniusz wprośiał / on ich żes przeciwnym sposobem prosił / aby rece sua olej położili na tym ślepym / co gdy uczynili / rece swoje na głowę jego trzymali. Scieszczyt Eugeniusz Krzyż na oczach elepego czyniąc mówił: W Imie Oycia / y Syna / y Ducha Świętego / prarodźiniego Boga / kogo / tego w Trójcy lebego wiedznej równości / y wiedzmochności wyznawam / nlech się otworzą oczy twoie. R zaraż oddaliwszy bol od niego / do pierwszego zdrowia jest przywrocony. Hæc Gregor. Turon. vt supra.

Takich przykładów / iż Święci Boży samym znakiem Krzyża Świętego / Slepych oświecają / wiele się tdy znaduie w Historiach Kościoła Katolickiego. Gregorius Turonensis, oproceszegorę przykładu / y na innych mięscach mlecey ich wspomina. Lib. 6. Hist. Franc. Cap. 6. Lib. 2. Mirac. Cap. 22. Et de Gloria Confess. Cap. 13. Et S. Gregorius Dialog. Cap. 10. Beda Tom. 3. in Vita S. Vedasti. Surius Variis in locis.

O Świętem Walerianu / iako w tym miał wiele leste Boże / iż Slepym znakiem Krzyża Świętego oświecał / Kościół S. Onim iko Antiphone śpiewał. Laurentius bonum opus operatus est, qui per signum Crucis cæcos illuminauit. Rtorius Cud. Fortunatus Lib. 9. Poemat. hoc Epigrammatem tak, myslawia.

Laurenti merito flammis Vitalibus vste,
Qui feruente fide viator ab igne redis:

Vir dilecto

O Skarbie nigdy nieprzebrane

Vir dilecto Deo , terreno in corpore quondam,
Tunc quoq; sidereas iam Tibi sensus erat,
Qui potuisti oculos taetū reuocare sepultos
Rursus & in vacua fronte referre diem.
Luminis extinctas iterum incendisse lucernas,
Credimus hæc signo te faciente Crucis.

326

Jacintus S. idac czatu lebnego na Zamku Krakowskim: zastąpił mu lebną biały głowę na imię Vitellius / ze dwiugiem dżiatakiem swoim bliźniat słepo urodzonych / y prosi z placzem tego Mleja Świętego / mówiąc do niego. Postoy Oycze Święty weszły na to dwie bliźniat dżiataki moi / których la nityczeliwa Matka porodziła / już to siódmy rok iako światłość nie widać. Smilu, sie nad nami. Jacintus S. przejegnawiający ich znakiem Krzyża Świętego mówi: Pan Iesus Chrystus który elepo urodzonego oświecił / on może oczy niesłych otworzyć / y zaraz natę slowa / oczy się im otworzyły. Ten Cud w żywiole tego jest napisany tymi slowy. Vitelliusa sœmina nobilis eunti ad Arcem Cracoviensem Sancto Hyacintho occurrit, & siste gradum, Pater Sancte, ait; Gemellos istos respice, quos infelix mater ego peperi oculis carentes. Septem anni sunt, ex quo nullam usuram Lucis habent: Lacrimas hoc spectaculum mouit Hiacintho nec diu moratus, plaustrum illud accedit, in quo cæci nati confidebant; & Signo Crucis illos signans ait: Dominus Iesus Christus, qui cæcum natum illuminauit, ipse votis oculos aperiat. Aperiuntur ad eam vocem oculi cæcorum, & viderunt gloriam Domini in Sancto Hiacintho resurgentem. In vita ipsius,

ROZDZIAŁ XV.

Wmarłych y konających znakiem Krzyża Świętego ozywiąls.

323

Catid

172

Także przybladom / iako Święci Kozy umęczeni / w Indiach
Ojca / y Syna / y Ducha Świętego / czyniąc znaczące czyny S.
nad nimi / do pierwotnego świata przyprowadzili / wiele czystego
szlachetnego tytusa ieden y drugi z tych / które niesławnego wieku byli/
mi wspominam.

Święty Wincenty Ferer. Sakonu Kaznodziejskiego Mał
wielce Cudowny / od samego Chrystusa Pana Kaznodzieja na opas
wieczanie strażnego Sądu swego pośtanowany / Visibiliter sie
onemu chorującemu / y prawie tuż umierającemu pokazały / y os
nego zaraz uzdrożniły: który potym kazaniem swoim gorącym tak
zepał serca ludzi grzesznego / iż wiecy niż dawodziecia y pięć Tysięcy
żydów nawrócił do Wiary Świętej Chrystusowej; Sarac
enów Sekty Mahometanowej wiecy niż ośm Tysięcy: Ludzi
żadnych grzechów cieplich zatrądziały / o zwoleniu dusz swych
zdesperowanych / wiecy niż sto Tysięcy / do pokuty prawdziwej
przyprowadzili; Tysiącami ludzi za nim na słuchanie Kazania jego/
które w połach czynili chodziło: maliac do tego ten bar Woi / iż lu
bo iebnym leżkiem po hiszpansku Kazal / w hiszpanie lednak infe Tysię
kody Cudzoziemstwie dobrze go rozumieli / rozumiejąc kajdy z nich/
iż tą własnym leżkiem predikowały.

Ten tedy Święty / wiele cudów dźinnych zndalem Przyja S.,
czyniąc/miedzy innymi wocach ludzkich ten sie widzi byli Cud jego
najdłuższy. Jeden Śląchci niebałko Valentiny we Wsi
nazwaney Morella maliac żone młodą / y wielce utrobiwo / ale na
rozumie świadkującemu / bo perwym czasem od rozumu odchodziła/
względem czego Świętego Wincentego który sygnal Cudy wiele
imi zaprosił do siebie, który iako tam przyszeli / y mieścił pewny
czas / ona affecka Mälzenki jego przez ten czas byna mnicy iez nie
molestowała. Gdy tedy ten Święty Ojciec odjechał dla kazania / ná
ktore lud oczekiwali / y on Śląchci z nim na słuchanie Kazania les
go / zleciwo by iez aby Obiad dobry dla Nieja Świętego nagerowa
ła / pod niebytność ich/ napadła ta ona dawna affecka / y rożnowy
dzieci

Dziecię serce żarzne / y rożtuły porobala / y unwarzyła / ó polowis
ce na Wieczerza schowala. Gdy tedy przyszeli czas Obiadu / przysz
dziecię mał do domu / obacz y sie stało / y zaraz z wielkim żalem
psyla po S. Wincentego / oznajmując mu tak żałosny przypadek
swoj, który z strąpił posłanie / przyszły / pożądała mu dziecko w
górncu unwarzone / y drugie tegoż dziecictwa stuki świeje : Czym bes
dec wiele stryczony / y żałosny / iż sie to dla niego stało: malec
tedy on wielką rafność w Bogu który jest Autorem żywota / Kazal
w hiszpanie członeczki onego dziecictwa złożyć według swej miary / y os
zyniowy gorąco Modlitwe do Boga / Krzyżem Świętem gdy
one przejechał / zaraz dziecictwa żywe / y zbroje powstało / z wielkim
podziwieniem hiszpanie. Ktory Ewd roflaril się po hiszpanie Śli
Spaniey / zaczym co dzień wielka audiencia na kazanie tego przypys
wala. Surius Tom. 2. Mense Aprili. Etex Bulla Canonizati
onis eius a Calixto III. Pontif. edita.

W Indiach in principali Oppido lebą Bladogłowa Chrześ
ćcianka / przysła do Świętego Franciszka Xaviera Societ. Ie
fui z płaczem / oznajmując mu swój nieszczęśliwy przypadek / iż
Synaczek leżany wpadł w Studnia y umarł / Ptocey ujalis
woły siedzi do domu iez / y zeształ iuż Ciało tego na mardach leżace
tam potoku wiosny na Polana swoje / Modlitwe do Boga oczynił
a potym po modlitwie / przejechał Ciało ono dziecictwa Krzyżem
Świętym / zatym zecoz ożycio. Greti. Lib. 4. de Cruce Cap. 64.

Młodzieniec leden ná imie Calogenes Greccyn fluga Valen
tiniane gdy był spadł z Drabiny / y tak sie okrutnie skuci / je przed
wie hiszpanie kości w nim sie połamaly / a będąc bliżej śmierci / zwo
nił się go do Świętego Barbatię Kaplanę / a on przejechał
woły go znaćkiem Przyja Świętego zaraz udrożniały leż / o którym
tek Surius wspomina. Calogenes Græcus adolescens, Valen
tiniani seruus, cum scalas descenderet, decidit, ossibusq;
confractis & pede comminuto, cum parum abeisset a morte,
ad virum Dci Saeculum Barbatianum Presbyterum importa
wanus.

329 Pierwsze Księgi, Szósta Część
tatus, ab eoq; signo Crucis obsignatus statim conualuit.
Tom. 7. Mense Decembri in Vita S. Barbatiani.

Swięty Germanus Biskup Paryski, który wielkoświątost
bliwością y Cudami sijnal za Czaśu Justiniāna Cesarza / oprocz
umarlých ktorych wstrzesil do żywota / jedno dżecie iuz Bonaiacu /
widząc Matkę Łamentującą / że iez pocięte dżecieko Pan Bog
krał z tego świata / przeżegnal ono dżecie Chrystem Świętym / y za:
raz odrzucił / y iakoby zeszli sie ocuciłszy / do pierśi Matki Chrystynu
sich siebrało. O czym Fortunatus w żywocie tego Świętego
Cap. 43. to piše. Qua sic flebiliter poscente, mox ut Beati dex:
tera supra expirantem signum Crucis impressi, quasi vigil de:
sopore infans lac matris expetiit, qui iam manifeste rigebat
in funere. Ita momento temporis, & Filius de mortis fauce
& Mater tollitur de macore.

Te Cuda wielkie y tak ławne / które Bog w Kościele swym
Świętym przez Augi swe Kochaneraczy pokazawać / jak roletce
trapia nieprzyaciolów Kościoła S. iż tą lastą tego Świętego w
subie nigdy niewidział / że też ex simulatione quadam przypodzia:
lo im nie raz do falszywych y zmyślonych Cudów / ktoremi duchem
pokazać / y ludzi oszuścić / że też y z nim Bog maria / albo Cuda
przez nich pokazaże: Bog nie tylko falsz ich odkrywał / ale też y onych
laronie dżownie karał / iako się iuz rożer powiedział o zmyślonej
slepocie. Jako też Umarłych ważyli sie wstrzesić z wielka chluba
swota. P. Barth Medina przyprowadzi te dwie przypowiedzi.

1. Polichronius niesławni heretyk Arianista, in Synodo Oe:
cumenica Act. 15. in Trullo, śmiał to obiecować / iż on na pos:
twierdzenie swej Sekty falszywej / miał wstrzesić albo ozywić kto:
rego z umarlých. Gdy tedy pretkò potym przyniesiono bylo do
Kościoła Umarłego / on aby to co obiecał pokazać / przyp weszłyki
przystąpił do onego trupa / y wolał na niego / roszcząc mu Jmies:
nem Chrystusowym / aby na potępienie Obrazów Świętych /
Sekty jego przekleciej potwierdzenie / powstał żywoty: Ale poftas:
remu

330 O Skarbie nigdy nieprzebrany. 330
remu umarły iako go położono na mårach taki leżał przes dusze.
Trudno albowiem poważyl sie pcha nadetym marlemu przypwrocić
dusze / ktorzy sam byli umarli na duszy / wyśniany tedy jest / y z ones:
go zgromadzenia iako Zwodziciel przes wytzuony.

2. Niedawnego też wieku na granicach Węgierskich y Poł:
słowiańskich sie był nowy Polichronius Minister przewrotny / ktor:
zy Kazaniem swoim wiele zwodził ludzi / a na potwierdzenie tego
czego nauczał zmyślonym Cudem upewnić ich albo utwierdzić
duchów / y namówić ich oiciatego Mattheusa y żona jego / do
brze im to wprzod nagrodźszy / aby zmyslii sie bydż umarłym /
y żeby go żona jego iako umarłego / do grobu na pogrzebienie
z placzem prowadził / a potym iako zakończeniem jego miał sie po:
wać żywoty ; Czego on nieszczerliwy podia uszy sie / y dnia pewnego
żona tego iakoby iuz umarłego przyprowadziła do Kościoła / do
ledney Wsi Bretagi nazwanej niedaleko Krakowa. Zatem nowy
Polichronius wstopiwszy na Kazalnicę wiele począł mówić na ża:
lecenie y chwale / swoboy blużnierskiej Sekty / alżeby tym bardziej
pobudził ich do dania wiary temu co im prawil: Cud ten zmyslos:
ny duchem pokazać nad tym Mattheusem iakoby umarłym / y pocznie
do niego mówić głosem wielkim ; W Jmie Chrystusa ktorego prz:
wodziła nad tym Kazaniem moim dawalem świadectwo : Mattheusie
powstań ; nad ktorze iego roszczenie Mattheusz ten gdy bynámnieg
sie nieruszy / pocznie tedy bardziej wołać / rozu mieniąc że niedostosował
na mårach przypwrocić / Mattheusie / w Jmie Chrystusa / potostan
od umarłych ; A gdy y zatem drugim wołaniem Mattheusz sie nies:
poryna / tedy przystąpiwszy bliżej do niego / iako niektórzy referują
iż ho mowi do niego / Mattheusie niezartuy dalej żemnie / teraz
pokazać sie żywym / a Mattheusz bedac iuz prawdziwie przez dusze /
gdy nit nieodporodać / odkrywa Mattheus y trunne / aż obaczy żona
iego je wołanie Mattheus iez umarł / Bog albowiem niemogąc zcieńić
takiey nieprawości / dusze jego w rece Czartorii podał. Pocynie tedy
żona tego Mattheusza złamentem narzekając na tego Ministra /
y głosić

¶

174

z glosicē falso / y zdrade jego odkrywać, z wieleka hanbar wſydem
zat ſamego Zwodziciela, iako y Seſtarzow jego. Medina 3. p.
q. 43. art. 4.

¶ Nie tylko tedy Aretani / bo takiego ſałdenuſtwā przychodziли,
ale tež oto y teroźnleyſi Ewangelicy wołac ſie takiey nieprawoſci/
przywołoszeſzaiac ſobie moc Boſka y zmyſlać falſzywe Cuda z nienas-
wileći przedteko Koſciołowi Świętemu Rātholicliemu / widoſe
Sikte ſwoje bydż ogolocona albo obnażona totaliter z takich da-
tow Boſykh / ktore w Koſciele Świętym Rātholickim počszule.

To tedy Foxus, Crispinus, Illiricus, y inſi w Rātegadę
ſwoich Heretyckich o cudech / y znakach / y widoſach djiwnych /
y o apparicieb / o Prorocznice Nucciffa, Zuzi, Carolofadiuſa/
Świngle, Lutera y inſzych Heretyckow rapisal, Paſdy uwažny/
nietylk / iako to daleko iest od prawdy / ale za biegnie zmyſlone /
y pośmierwiſka godne / osadzić może.

ROZDZIAŁ XVI.

Znakiem Krzija Świętego wſelakie choroby Święci Bo-
ży uzdráwiali.

Thomasi Święty Apoſtol / opowiadając w Indijs Ewange-
lia Święte ktoredy miał ten Święty Apoſtol przechodzić / po
ulicach y na Rynku kładziono Slepych / Chromykh / Tredomatykh /
y inſzych rozmaitych chorob / on rafyſtikich jeprzajac Krzyżem świe-
tym uždrawiał. Abdies; Uczeni Apoſtolow Świętych. in Vita
ipſius.

¶ Nieprzeliczone ſa Cuda ktore Święci Bozy / ſamym tylko
znoikiem Krzija Świętego czynili; y ani tež Historikowie wſy-
ſkie one piſali. Apoſtolowie Święci żadnego chorego nie mineli/
ſtoregobyl nis vidiſtill: O Chryſtusie Panie / Jan Święty E-
wangeliſta

wangeliſta na koncu Ewangelicy ſwojej to powiedział / iſ co o dñe-
ſach Cudownych tego napisał w Ewangelicy / niekoniec to iest
ſprawom iego / co czynil Chryſtus Pán ſylce z ludzmi tu nad ſwice-
cie : y owoſem niepodobna iest rzecz / mowet tenje Society Ewanges-
lista / one wſyſtke wyliczyć y opisać.

Tož možem mowić o Krzyzu Świętym / y lało znakiem Krzyza
ja świętego wiele Cudów Święci Bozy czynili / wiele Księg / y
długiego by czasu nato potrzeba / iako Augustin Święty mowι:
Longum eit per ſingula virtutem Crucis exponere. Tom. 10.
Serm. 75.

Święty Cyrillus Hierofolimſki Bif kup / Cath. 13. o mocy
Krzyża Świętego / takie date świadectwo. Hoc salutare IESV
trophæum ad hodiernum vſq; diem curat morbos, dæmones
fugat, & Veneficiorum, incantationumq; auertit impoſtu-
ras.

¶ Nieprzyjacièle Wiary Świętej zſtrony Cudów taka wiele
ſich y częſtych / ktore Święci Bozy czynili / te wæpliwoſć wno-
ſe. Jeſliſ wiara Papiežnikow ta iest / co y przedtym / y tenje Beg
iſt w Koſciele Papiežkim / czemu teraz o nich takich cudow / mo-
wia nie wiđitem / iako by wały przedtym / y czemu uſtaly?

Grzegorz Święty Tom. 2. Hom. 29. odpowiada na to / iſ
ko ſzep drzewa młody połi nie podraſnie / y nie rokorzeni ſie w ſles-
mie dobrze / potrzebuje aby go częſto woda polewano ; ale kiedy ſie
juſ dobrze od ſtemie podnieſie / albo gdy przylbie do ſwojej doſto-
nalos / niepotrzebnie by to czynil / gdyby drzewo wiekli / częſto
polewał.

Tak tež na poczatku wiary Świętej / kiedy byla ſcepciona
miedzy Paganizmem / Cudow było potrzebna częſtych / aby wiara
Święta byla onym potwierdzona / gdyb y ſami Paganie potrzes-
bowali znakom cudownych / aby dali temu wiare czegoſtka naučano/
aby ſwoje bledy Paganſkie z tym poručili / iako ſie to z onego przy-
ſlubu Świętego Marticina počszule / o którym wyżej ſie powie-
dziealo

dział o drzewie / Ktore gdyby podcięte na swoich ręках zatrzymał
przez urażenia zdrowia swego / obiecał na słowa iego Chrystusa
Pana przynieść za Boga prawdziwego którego opowiadał / y oneg
go chwalić.

Ale teraz widzą Święta po wspaniałym świecie Pravia Mieczna
mików Świętych / y Cudami / iżst uławiona / y dobrze roszczenio
na / wokrzesiono / y egumentowana / y pismem Doktorów Świe
tych dośćecznie oblaśiona / że y bramy piekielne nie przemogo
przednio kto ryc / dla tego iż teraz nie potrzeba / ale Bog posyłał
takich Świętych / Ktoryby iższe na potwierdzenie jego wiary
Świętej od Miasta do Miasta / y po olicach chodzili / a Cuda czyn
ili / iżko Apostolowie Święci. Ale y teraz po Indiach podąża
nych to sie dziele / kiedy Kaznodzieje nowo wiara Święta rożsica
wala albo szepia.

Kielali teraznleyby Heretycy nie dają wiary / Pismu Świecie
tych Doktorów / y Cudom / o których w nich / y innych Historików
czyteli / lubo o nim sytu : tedy y Cudem nowym wiary nie dają
wali / według powieści Chrystusa Pana. Si Moysen & Proph
etas non audiunt, neq; si quis ex mortuis resurrexerit, cie
dene. Luke 16.

Jednak y teraznleyby czasem / niechodzi na dalszych Cud
ach / Ktore Bog w Kościele swym Świętem raczy pokazaniem /
orzy Obraciących Cudownymi po wspaniałym Chrześcioris
twie / a osobliwie w Koronie naszej Królestwy przy Drzewie Bazy
ja Świętego w Lublinie: przy Obrąbie Panny Przenosinie
Bożej Rodzice w Lublinie / y dalszych wielu miejscach. Tak
że y przy grobach Świętych Bożych / S. Woyciech / S. Stanis
ław / S. Józinta / S. Bolesława / y innych Patronów tego
Królestwa / których Cuda y innym kraju postronnym dosyć
jako.

ROZDZIAŁ XVII

Przed

Przed Znakiem Krzyża Świętego Czarci uciekają.

Takich przykładów bardzo wiele w Historikow Kościola świętego
znajdujemy / z których dosyć ieden albo drugi tu wspo
mnieć, albowiem y sami tego doświadczamy / gdy potuły / średy
nocne znakiem Przyjaźnego od siebie odganiały.

Mi edzy Świętym Bożym / Ktoryby najważniejsze woyny
spiedli z Czartami piekielnymi dwu Pustelnikow zacnych Świe
tych w Kościele Bożym znajdują Ktory dżenne nalały cierpieli od
Czartow przeklętych / żyjąc na puszczach / w pustkach przewołycezyli /
znakiem tylko Przyjaźnego od siebie odwrotnego.

1. O Świętem Antonim dżenne rzeczy pisze Święty Athas
nasł in vita huius Sancti , opilulac regni diei ażby Carter sie
ktorymi stut mewali przednio temu Świętem u Pustelnikom /
dżec go wystrykując y puszcz Palestyrskie / y ednecē ed estros
ści żywota / Kupam wielkim niedochzili Komorki lego, biorac
postać rozmaitych bestey / pokój ułac mu sia iedni w pościć Wes
żow / Ktory napełnili Komorkę lego / brudzy w pościć Lwów /
Bzlow / Dledźwiedzlow / Wilkow / Smokow / Smi / y innych
brzytlich y iabowit-th godzin y bestey / Ktory wspanicy Komorkę le
go zerwad obieczały / strašnymi głosami / Kożda bestia według
postać amysłowej ryczała / wzruszczała / natierając na niego / iż los
by go dżec poważ / y Komorkę iego rozwałić / ale nic nieniogli /
znałkiem tylko Barwa Świętego onych ed siebie odpedzał / y mieli
sie naćmiercić / że mu nic nieniogli oczyńić.

A gdy takim sposobem nieniogli tego dokonać / aby go utma
tad wystrzylili / amysłali potum in hefantasie / biorac na sie rostoć
Bialych głow przedziwych / aby go tak do gęzdu niechristego pos
budić mogli / przy tym w oczach iego niechrystości Cielesne czynili /
nie tylko w postaci całomicka / ale y rozmaitych bestey cielesneć
sprosno reprezentując. A gdy w tak sie im nie poradilo / zdołuſzczes
nia Bożego

S 13

nia Bożego bili go środze / tłuł / y ledwie żyjącego zostawiili / les
dnak go zabić niemożli. Wtedy znośil Antoni swięty Chrystus
Pana sobie w tym rozmyslał. Taki się z nich uciecze próbując.
Jeśli co mać się / oto ta leśna góra / ziedzieć miej / zabić mnie /
dosyćby z was na lednym przeciwo mnie / czemuś mie kupo nas
chodzić / ale że nie mojęce / rosydzie sie / obaczenie słabość wasza /
także znakiem Przyjasa Świętego / Którym się ja zbroił / eile y
moc waszam odialem.

Wzniom też swym te wąsztkie sposoby / y połusy Czartowstle
opowiadał / y nauerzał id / także one zwyciężać mieli / to jest / znas
iem Przyjasa Świętego / którego słowa te Athanazy Święty wspomina.
Solent, inquit, Sanctus Antonius, sauci grauius assur-
gere & mutata arte pugnandi, cum cogitatione nihil ege-
rint, pauoribus terrent, affumentes nunc mulierum, nunc
bestiarum, nunc serpentum formas, nec non ingentia quæ-
dam, & usq; ad teatrum domus porrectum caput, infinitasq;
species, & militum caterias, quæ omnia ad primum quoq;
Crucis signum euanscunt.

Gdy z niektórymi filiophami Paganissimi disputował/
to im też między innymi mowami o mocy Przyjasa Świętego powia-
dał. Crucifixum nominamus, & vniuersi dæmones, quos
vt Deos colitis, rugiunt, atq; ex obsecris corporibus, ad pri-
mum Dominicum signum fugantur. Gdy wkrzyżowanego mia-
li ujemy / wąsztkie diabelstwa / których wy za Boga chwalicie / rys-
cza / y zapętanych Ciał / za pierwszym znakiem Pańskim uciekaj.

Wspomina Ioan. Cassianus Lib. 8. Collat. 18. Jako dwaj
Czarnoksiężnicy potrzymali diabłów co raz potępniejszych y gora-
nych na niego naślali / dając go z komorki tego wystraszyc / ale nie
także niewskorali / gdy tylko Antoni Święty znak Przyjasa Świętego
go uczynił na czele / y na piersiach swoich.

2. O żalorionie też Świętemu Pustelniku / pisa Święty Zies-
tonym in Vita ipsius. Jedeney nocy wstydził placzącego malych
lament

Lament jadowski biały głow, a gdy to nic nieporuszył Świętego
gromu iawby to bydż potusił. Czartom się : potym znów wstydzi-
by głowy y wrzaski jakoby Wojska wielkiego / przy tym ryczenie ros-
zanie bydła / y śpiewał okrutnych / nā ca on przecie nie niedbal/
ale połeknowby, y znak Przyjasa Świętego na czele y na piersiach
sobie uczyniwy / na obrone samego Zwycięstwa swego rozywał/ zas-
cym wąska mafina Czartowstę pretko grilnęła.

Ludwik Święty Beltrandus Zakonu naszego Różnorodnego
stego opowiadając Ewangielio Święte w Indley podziemney / y
wiele tam ludzi Paganistów Chrystusowi pozyskał / między ktor-
e / mi lednego mośnego Indiana odwrócił / do którego potoku Czart
na rajda noc zwycięski był przywodźić. Oczym wiedział ten Ojciec S.
przy progu drzwi potoku tego / położył Przyjazek nienielki z trzeciny :
a gdy noc przybla / przyszedł tej y on Czart według zwyczaju swego
godziny peroney / a postrugby Przyjazek przy drzwiach / pocznie śrás-
sliwie zgryzać zebami / y furiować się na onego Indianę. Spyta-
go tedy ten Czlowie Chrescianin / dlaczego by do niego zbraniał się
wniść? a on mu pożądał palcem / iż Przyjazek przy drzwiach tego/
y ażeby go przez wyrzuć il rokazuje / bo inaczej nie może do niego
wniść / ale on luž zostawił Chrescianinem / te przegroźki tego les-
kce sobie ważył. Zi gdy dzień przyszedł / posiął sobie po tego Ojca
Świętego / y onemu to wąsztko oznać mił; Który go tym bardziej
otwierdził w wierze Świętej Chrystusowej. F. Cosmas Morel-
les Ord. Praed. in Vita ipsius.

ROZDZIAŁ XVIII.

Święci Boży znakiem tylko Krzyż Świętego, Bołwany
y Kościoty Bogom fałszywych Paganiskich batali
y kruszyli.

Marcus

Marcus Aurelius Cesars / dęcąc budowalić we Francley Kościol Jowiszowi / Merkuriusowi / y Saturnowi / Bogom swoim Pogaństkim / pytał się w przed Starosty swego onego miasta / żeśliby tu nieznajdował się który Chrześcianin : Odpowiedział : Już tu przyszedł niedawno ludzie Ewangelii Chrystusa opowiadali (a był to Święty Benignus z swymi Towarzyszami / który do S. Polycarpus wezen Jana Świętego Ewangelisty tam był w jego prawil do Francley na opowiadanie Ewangelie Świętej /) Odszwiedził Cesars : Takich lubi nasi Bogowie nie radzi widzać y kiedy im znak ukrzyżowanego położą / to się zaraz mienią / y zebas miszczystów / y niemoga wejść na taki świat. Nostris , inquit , non placet Diis ista conuersatio , nec miscetur lex Christianorum , legibus Deorum nostrorum . Sed ubi Diis nostris ostensum fuerit signum illius Crucifixi , illico tabescunt , & dentibus tremunt , nec signum illud intueri sustinent . Koż zaltedy poimąd tego Świętego Benigna / Etorego gdy przypłoszono / monido niego Cesars : Podż sam Crucicola , to iest / Krzyżobójca / y tą to jest który Bogi nasze ganią a ukrzyżowają nego za Boga obwalią . Ktory gdy latonicie bespiecznie Chrystusa padał / kazał go zaprowadzić do wiezienia . A gdy potym onym Bogom Kościół zbudowano / y Balwany ich w nim postawiono / y dźień do ćsynienia im ofiar postanowiono . Kazał tą y onego Świętego Benigna przyprowadzić z wiezienia / aby z drugimi Balwanami onym Balwanom ofiarę czynił / dla których było sile wybra nazabiliano ; Na Etore Balwany gdy wejrzal / y Krzyżem Ś. i ch przesęgnal / w błysku one Balwany / tak miedziane / iako y drewniane w proch się potknęły / y one miejsca nagotowane w oczach ich zniszczyły . Jako potym wiele ucierpiał ten Święty / Surius etym pise . Tom . 6 . sub die 1 . Nouemb . in vita eiusdem .

Świętą też Martynę Męczenniczą / dwą Kościoly Pogańskie Apo-

ste Apolinę / Dianę albo Arcedem / samym znakiem Przybyły obalili . Gdy albo viem Alexander Seuerus Cesars / kazał te pisaniente Święto przyprowadzić do Kościoła Apoliny / aby tam Balwanowi tego ofiary czynią / ona wczyniła tą rzeczy na ziemię wo onym Kościele / y żegnając go poważystkich Kronaków / tąt się robieli skalo trzesienie ziemię / tą wbiasto sie Miasto trzesło / Balwan on Apolino w spadł na ziemię / y wbiasto sie Rycerz / Kościółka też onego / wielka sie czesc obalila / ktoras Kaplany Apolinowe / y przy nich wiele ludzi przyclukła . Ale przypisując to Cesars Cracom / Galia Rzymom na rozmaitości mieli . A hęcja znowu przypuszcic do ćsynienia ofiar Bogom swoim / kazał ja zaprowadzić do Kościoła Diany albo Arcedem / do Beorego ona zbięła / y Krzyż latek wo Apolinowym na ziemię wczyniła / zatątę poprzedzły grzmoty na licie / y błyskawice fragle / y ogień z nieba spali / Ewangelie pożarły onych Kapelanów Diany / y samego Cesara opalił . Balwan też te / Boginię w popiół obrócił / y czesc Kościoła wielką spali / Ewangelia przyclukła wiele ludzi . Za tątym Ludem sila sie Pogaństwo do widzy Świętey na profile . In vita illius manuscripta , quæ reperitur in Bibliotheca Vaticana sic habetur : Cum esset Beata Martina ingressa templum Archedemi , in Christi nomine , & secisset ibi Crucem , mox tonitruum cum fulgore factum est , & ignis cecidit de celo , & combussit Sacerdotes , & de templo partem , & pars populi mortua est , & Imperatoris partem dexteram purpuræ combussit , & Idolum Archedemi in fauilla redegit , & multi sunt conuersi , & ipsi Carnifices .

W Augustodumne byli edeni Balwan , Boginię / Ercenithę / ktory Obywatele tego Miasta zjedli byli peronach czasom nocnych na wojcie po polach aby bogosławia ich zasiewków / zbożem / Odrodom / Winnicom . K gdy czasu lednego te Ceremonia z tym zwolim Balwanem z wielkim gromadzeniem ludzi od praworolito suo Miasto zspiewaniem / zszczekaniem ; Święty S. Aplicianus Discep / przypatrzał się tacy ich Procesję / ujaliwąsi sie ich casie

Teſto głupſtwą y ſlepoty / weſtchnał do Pana Bogę mowiąc :
Proſe Panie / oświeć oczy tego ludu / a poſtej iż ten Balwan Weſ-
recinbicy nic nie iest / y przeſezgnawſy go krzyżem Świętym zdaſ
leka / zaraſ ſpadł z Woſu / y Moly ktore go wloziſz ſta eły niemo-
gac dalej z miejſca poſtaći. Czyni ſie ono Pogorſiſco potru oſyo-
do / y zamułotł, iż Boginiich iest wrožona; y na ubieganie iey zaraſ
takm onyſiary czynili / ktere ſtoniczywſy / obcieli on Balwan uſlo.
žyc ne Woſu / ale niemogli / ani Moly dalej ſie ruſyć. Kteto poſ-
czeli morić do ſiebie / i eliſt tarabia Bogini ma iaka moc Boſtu /
niech ſie ſamā podniſſie / y niechay roſtaze woſom dalej iec / a ieliſt
tego nie wczyni / tedy proſno iο ſe Bogini ſħa aleſmy : A znowu
počzeli iey czyniſc ſiary zabiewſy Woſu / ale gdy y to niem pomos-
glo / że ani Balwan podniſſi ſie od ſiemie / ani moly ruſyć ſie
z miejſca mogły. Odbiegli tedy onego Balwana na poſu / y poſci-
wſyſcy do tego Biſtupa Świętego / rabiſac ſie go y pytaiac / coby
teſt rozuſzial o teſt iob Egiptu / y coby ſieto z nio dſieli / ktoru poſ-
wiedziałim : Iż Bogowie Wasi ſa Ćarci przekleći / ktorzy mas-
zwoſea. A Bogi iſt ſo niemali na świecie tylko jeden ktoru ſiwo-
czyli liebę y ſiemie. Glaucjuſy iob tedy Wiary Świętey / wwie-
czyli w Boga prafabliwego / y Chrzeſt Święty przyleli / y one
Bogini ſwoje do ognia wrzuſili / y ſpalili. Greg. Turon, Lib.
de Gloria Confess Cap. 77.

ROZDZIAŁ XIX.

Poganie y Zydzi ſezgndiac ſię Krzyżem Świętym ratu-
ku doznaвали.

I Uſian Apostata Cesarz Rymaſiego Paſtora / bedac przede-
tym Chrzeſtiāinem / a potym zſtał Balwochwalca y bližniera
z wielkim Chryſtuſe Paſna. Gdy czasu iednego rabiſil ſie Ćarno-
ſteſnikom

Paſteſnikow ſwoich o dálſym pochodzeniu na Cesarſtwie / y wſedź
z nim do iednego miejſcia / kedy ſwoje nauki Ćarnoſteſnika mie-
li mu počać; tam gdy počzeli Czartow wzywać / y stražnie ſie
počazywać. Niemogac znięſć Julian onych ſtrachow / przeſezgnal
ſie / iako byl zwylt czyniſc kiedy iestce byl Chrzeſtiāinem / y zaraſ
wſysteo ono diabelſtwo zniukelo y ſtrachy uſtaly. Theodoretus
Lib. 3. Hui. Cap. 3. Sozomenus Lib. 5. Cap. 2. Ćzemu Ćarno-
ſteſnik wielce ſie zadržwil / a zrozumiawſy przyszne gánil to Ju-
lianowi / powiadajac / że Ćarci niemoga ſcie piec znaku Krzyża.

Miako Grzegorz Nazianzenus, ktoru doſyc ſeročko
te Historia opisal. Orat. 1. contra Julianum ſwiadczy : iż znowu
drugi raz oſmielioſy ſie Julianus kazał zwolywać Czartow / a
gdy y ſatym drugim razem / niemogl strzymać ich ſtrachow / znowu
ſie przeſezgnal / y zaraſ także Ćarci učekli : Oczym miedzy inſym
tak mori ten Święty Biſtup. Ad Crucem confugit, eaq; ſe
aduersus terrores consignat, eu mqi; quem perſequebatur in
auxilium adſciscit valuit ſignaculum, cedunt Dæmones,
pelluntur terrores. Quid inde ? reuiuiscit malum, rursus ad
audaciam redit, rursus aggreditur, rursus iidei terrores vr-
gent, rursus obiecto ſignaculo, Dæmones conquiescant,
perplexusq; haeret discipulus. Lubo tedy ten Apoſtata doſyc
poznał / iako iest wielka moc znaku Krzyża Świętego / tym iednak
nie wzruſyl ſie aby oddal počlen Chryſtuſowi uſtrzyżowanemu.

Brentius Heretyk / lubo przynawa / że przed znakiem Krzyża /
ktory oczynil Julianus Ćarci učekli / iednak powiadā / że to zmys-
łonym ſpoſobem oczynili / iako y drugich tym ſpoſobem zwoda y
obukiwała / aby ſnadniey ſuperſitionem / zabobonom / guſiom lu-
dzie wiare dawali. Oczym tač in Prolegom. mori. Scio de Ju-
lianu & aliis commemorari, quod Crucis formatione dæmo-
nem fugarunt: sed ſcimus Sathanam eſſe mendacem & im-
postorem, quod idcirco fingit ſe talibus Crucibus fugari, &
ſuperſitionem conſirmat, & Magiam doceat.

Także Cap. 6. Epist. ad Galat. swoje to bluźnierstwo leśne powtarza / tedy mowi : Somniant, inquit, Sathanam horre-
re Crucem manu formatam, & fugere. Sed si rem verè con-
sideraueris ; Sathan singit se tantum, talem Crucem horre-
re ut homines idolatria seducat. Zmyśla / mowi, Sathan
strąbać się Chrysta ręka uformowanego / y uciekać. Ale jeśli rzecz
prawdziwie upatrować będzie / Sathan zmyśla się tylko / takię
go Chrysta strąbać, aby ludzie Balwochówstwem zwiebzili. A dalej
ten je in Prolegom. powiada. Iż znak Chrysta uctyony na powies-
trzu do nabożenstwa przez sie nie wiecze fluży / tylko iakoby też kto
kolko albo cyrkil iaki na powietrzu wymalował.

Jesliż według tego Bluźnierce / zmyśla się Czart i uciekać
przed znakiem Chrysta Świętego / aby ludzie osłoniwali ; Toč teby
przed Chrystusem Pánem gdy idzi opatanych wypędzał zmyelonie
uitekali / y zmyelonie się go bali : y to co Christus Pan powiedział.
Ioan. 12. Teraz Ksioże tego świata będące przecz wyżutone / kiedy
miały bydż na Chrystusa znakifony / niemalo się to prawdziwie spełnić.
A my to mamy y znaku Apostołstey żebyśmy się Czartowi sprzecia-
wiali / y od siebie idzi przecz obycziali : y oni sami zaku Chrysta S.
zaczynali iako się wyżej pokazało. Piotr Święty Apostoli. Petri 5.
przestrzega nas y naucza iako się mamy mocno sprzeciwiać Czartow-
wi / gdy mowi : Bracia będącie trzeźwi y czujcie / albowiem przesta-
wnik was blabel / iako Lew Chrystus fukalicz kogody mógł poznać /
ktoremu sprzeciwidzieć się mocno w wierze. A Chryst Święty iako
Epifrem S. mowi / de vera Pánit. Cap 3. iest firmamentem
Widły Świętey. Jesliż Apostol S. każe się sprzeciwiać Czartu /
toč prawdziwie Czart mużna ułepować przed Chrystem Świętym /
y uciekać przed nim : przez Chrystus albowiem Christus Pan Czart
zwykłysyl. Iako tedy w tym rojelce / y upornie blabzi ten Bluźnier-
ca Brentius moc y żadnej nieprzypisując znakowi Chrysta Świętego /
Hofius Kardinal pisac przeciw blabdom jego / y ten blab doftates
znicmu na oczy wytyka y pokazałe Lib. 4.

Jako

Jako Chrystus Pánstvi / albo znak tego za pierwstym náti weytse-
niem / nieco iniego / tylko małe Chrystusa Pana wyraża : przyro-
wanać go tedy do Cyrułu / albo iakley innej figury uctyony reko-
na powietrzu / iest to głupia mowa. Cyrillus Święty Catech. 1.
o Czartach powiada. Iż tedy Czart weyrza na Chrysta / zaraz sobie
przy pomijaniu ukrzyżowanego / którego się oni lepia / dlategoż
przed Chrystem uciekala. Wiecze tedy Julian / lubo był Apostata /
trzymał o znaku Chrysta świętego / nieliż ten nowy Heretarchē
Brentius, którego y brubzy Heretycy / to iest / Centuriānowie oda-
stępuli / y te historie o Julianie / ktore Thodoreetus pise / przymujo.

Grzegorz Święty wspomina foremną Historię o jednym Chryste
ktory z Bampanię ibac do Rzymu zamierzchłej w drodze nie
daleko Fundanum Miasta Włoskiego / a nie wiedząc tedyby się
sfrenic miał na noc / wiedzi do jednego Kościoła Paganstiego Za-
polinowego / a gdy go tam strąpy poczely zdeymowac / przejegnał
sie znakiem Chrysta Świętego według znaku Chrześcianistiego /
ktore ze niewiataj / y dla nich niemo gac spać / obeczy okolo pulnocy /
a oto wiele Czartow przychodzi / ktory swego Kiożecta piekielne /
go prowadzili : tam gdy Seymour odprawomeli / wydwalałoc się pas-
sidi z nich / iako ktory wiele ludzi pozwobili rozmaitego stanu / y os-
drugich rade malec / iakoby ich mogli zwobić. W tym postrzegiby
Syda Kiożecta / spysa się Czartow swoich / kteby sis tu znowo
wol oproczich samych w tym Kościele : A gdy obaczyli iż to nie
był Chrześcianin / a przeciesie znakiem Chrysta Świętego vibroili
przeciwko ich potusom / zdumiewaj sie poczeli molac : Vae, vae,
vas vacuum, & signatum. Niadā, biadā / naczynie prozne /
i zapieczenowane / y zaraz cofyscy z tym piekielnym swoim rojaniem
zniknali. Natym Syd poznawaj moc Chrysta Świętego / sołek
Chrześcianinem. Lib. 3. Dialog. Cap. 7.

Oycowic Święci náponinija nis, abyśny przed każdą
sprawą kładli na się znak Krzyża Świętego.

Swiety Cyrillus Jerozolimski / który był około Roku Państwa
go 350. tak mówi. Czyt ten znak Krzyża / yiedzac / y piętac / y śie-
dzac / y stocac y mowiac / y chodzic / y we robięstwach sprawach two-
ich. Cathech. 4.

Swiety Augustyn także nas náponina: Wadź śledzenie / mo-
wi / lubo chodzenie / iecie / piętacie / spać się kładzenie / złożą rosta-
dzie / zawieź snak Chrystusa w nich umocni Czoloważe. Rząd
wiele razy w nocy obudzeni bedziecie / y sen was opuści / natych-
miast do Warg wstawać / znak Krzyża nich przypada. De Re-
stitutione Catholicæ Conuersationis.

Swiety teś Ephrem Syrus de Panopl. znak Krzyża Świętego
nam zalecając tak mówi. Miasto Tarcze znakiem Krzyża S.
sie umocni / żegnając im robięstwie członki twoje / y serce twoje. A
nietylko sama reka sie żegnaj / ale teś y omyslem / uśmiganie twoje
y chodzenie twoje / y robienie twoje / yłożenie twoje / y cokolwiek
przestepujesz albo przemkasz / wprzod żegnaj / w Imie Ojca / y
Syna / y Ducha Świętego / albowiem potemna jest bardzo taka-
wa obrona / y żaden Tablek podzić nie może jeśli tak bedzieś ozbro-
ony.

Pięknie náponnienie z frony tego dnia teś Gaudentius Brī-
xien. Kudem Chrześcianinowi mowiąc: Te o Chrześcianinie
Armate każdego dnia / y nocy / godziny / y momentu / na każdym
miejscu nosić z sobą nieprzystay / ani przes nieyczynay /
ale bądź spis / lubo w droge idzieś / albo Vigiluleś / albo co toz-
biś / ieb / pięt / po morzu żeglujesz / po rzekach iebzieś / w te sie
zbroje ubierz / y robięstwie twoje Członki z bawiennym znakiem przyp-
osob / y ogrodz / a nieprzystopia do ciebie rzeczy złe. Ttaet. 1. de
Lect. Euang.

Pruden-

O Skarbie nigdy nieprzebranym.

344

Prudentius n'y skarciat moc wielka znaku Krzyża Świętego
radzi / aby kiedy kłodzie sie spoc / zierwey sie przeżegnaj
Krzyżem Świętym: co sie w tych Mierbach iego potasuje.

Fac cum vocante somno
Castum petis Cubile,
Frontem locumq; Cordis
Crucis figura signet.
Crux pellit omne crimen:
Fugiunt Crucem tenebrae.
Tali dicata Signo,
Mens fluctuare nescit.

Uważajcie sobie tych znaków Ojcow / y Dokterów Ewangel-
ickich / iako oni sobie wiele wazili z rąk Krzyża Świętego / iako dos-
trze doświadczyli mocy tego / że do żadnej rzeczy niecmeli przystos-
ać / aby sie pierw z znakiem Krzyża Świętego ozbroili / y tożdus-
gim czynie radzili: Conseruac sis w tym / i zapomnianiu Aposto-
la Pawła S. Ptołytek też zapomina Korintczykom i. Cor. 10.
Bedź lecie / bądź pięcie / lubo co innego czynicie / to nabyjtona
dwukale Boża czynicie. Z do Colos. Cap. 3. Omne quodcumque
facitis , in verbo , aut in opere , omnia in nomine Domini
nostri Iesu Christi , gratias agentes Deo per ipsum.

ROZDZIAŁ XXI.

Zwyczaj jest dawny y chwalebny, chleb y potrawy na stole
do pożywania polożone, błogosławis. żegnając ie-
znakiem Krzyża Świętego.

Ten zwyczaj dlebb błogosławieć jest od samego Zbawiciela i do
tego Chrystusa Pana, iako o tym mamy w Ewangelii Mas-
thaus